

Provence

Met de schapen onderweg

Met de Resistranshumance protesteerden de herders van Longo maï en andere schapenfokkers in de Provence tegen diverse administratieve maatregelen, zoals de elektronische registratie met chips in de oormerken (zie Nieuws uit Longo maï, nr. 111 en 112). Een Duitse schapenhoedster nam deel aan de protesten en vertelt hieronder over haar belevenissen.

Als ik in de trein zit, moet ik vaststellen dat een uur nu sneller vervliegt dan als je schapen hoedt op een dag dat de regen met bakken tegelijk naar beneden komt en de wind je om de oren blaast. Want zo zagen bij mij de afgelopen dagen eruit. Over de grens na Straatsburg bedenk ik me dat de Fransen blijkbaar geen opruimmanie hebben zoals bij ons; ze schijnen andere dingen belangrijker te vinden. Ik zie veel wijnbouw, veel koeien in de wei, ook veel kalveren. Het is nog net voor middernacht als Albert van Longo maï me van het station haalt en naar het feest brengt. Ook hier regent het pijpenstelen, onder een afdak wordt gedanst en feest gevierd. Bijna allemaal jonge mensen. Zo veel moed. Zo veel hoop. Zo veel verzet. Licht het aan de toekomstvooruitzichten dat hier zoveel jonge schaapsherders zijn?

Kleurrijk

De volgende dag stijgt mijn verbazing nog, en mijn fascinatie. De schapen zijn erg klein, de wol is verschillend van kleuren, veel rassen door elkaar. De kudde van 300 stuks komt van zes eigenaren en ieder heeft zijn eigen teken en kleur. De aanvoerende bokken zijn met echte kunstwerken versierd en voorzien van bijzondere kapsels. Ze hebben ook de grootste klokken.

De meeste schapen zijn van het ras Merinos d'Arles. Het voer van de droge, kale heuvels in de Provence doet hen blijkbaar goed. Ik ben onder de indruk van hun rust in de omgang met mens en hond. Ik zou gewoon in de kudde kunnen lopen en er eentje vangen.

De stoet zet zich in beweging, voorop enkele ruiters die solidair zijn met de herders, dan de ezel, dan de herders met de schapen en tot slot een paardenspan met een wagen waarop een composttoilet is gebouwd. Overal spandoeken, plakaten en borden met slagzinnen tegen de elektronische oormerken en de overdreven bureaucratie. Tegen de middag komen we in Digne aan. Digne is de hoofdstad van het departement Alpes de Haute Provence. Op de markt blijven we een uur kamperen. Ik geef een radio-interview over de problematiek van de oormerken en over het proces van de Duitse schaapfokkers in Luxemburg.

Dan gaan we verder tot aan de prefectuur, dat is de directe vertegenwoordiging van de centrale regering in Parijs. Met schijnheilige smoesjes

wordt een gesprek met de prefect afgezegd. Snel zijn een paar standjes opgebouwd en is er te eten en te drinken. We kamperen er meerdere uren. Er worden toespraken gehouden, enkele mensen vertellen over hun situatie.

Genetische veelvoud

Een jonge schapenhoedster vertelt over de controle bij haar kudde. De controleurs hadden vastgesteld dat haar schapen geen elektronische oormerken hadden en wilden terugkomen. Ze kwamen ook terug en werden ontvangen door tachtig collega's die hen uitlegden waarom ze geen oormerken gebruikten. Ook ik hou een kleine toespraak, over de elektronische waanzin en over het Europese netwerk van schapenfokkers. De Franse collega's zijn uitgelaten en bedanken mij met veel applaus. Ze zijn onder de indruk als ik de groeten overbreng van de Duitse herders en als ik getuig van hun solidariteit en steun. Het is belangrijk dat iemand dat persoonlijk doet, dat heeft een totaal andere uitwerking

dan via een papertje overgebrachte steunverklaringen.

Een ander belangrijk thema is de strijd tegen de registratie van de mannelijke fokdieren vanaf 2015. Veel jonge herders zijn uit het Verband van schapenfokkers getreden, omdat ze niet willen dat iemand anders voor hen de keuze maakt welke fokdieren ze moeten nemen. Ze willen de genetische veelvoud behouden en zich niet beperken tot een paar vaderdieren die gefokt zijn op de basis van een paar genetische eigenschappen. Ze zetten daarmee in op de gezondheid van hun dieren, die zich moeten kunnen aanpassen aan de verschillende weersomstandigheden. Na de schapentrek laat Michael van Longo maï mij de coöperatie zien waar hij met ongeveer honderd mensen woont en werkt, verdeeld over drie boerderijcomplexen. Ze verzorgen zichzelf, verbouwen groente en graan, bakken brood, verwerken wilde kruiden, weven en bedrukken wolstoffen en verkopen die op de markt. De schapen hier zijn ook van het ras Merinos d'Arles, wit en bruin en erg tener. De bokken hebben een indrukwekkend stel horens. Grote witte

honden uit de Pyreneeën beschermen de kudde tegen de wolven. 's Avonds bij mijn gastgezin zie ik enorme weiden met handhoog groen klavergras. Dat is te mooi om waar te zijn. Normaal gezien is hier eind mei alles bruin en dor. Vaak is het 's zomers zo droog, dat de graswortels afsterven. In juni trekken de schapen vier maanden lang in de bergen tot op een hoogte van 2000 meter. De wolf heeft het leven hier definitief veranderd. De schapen worden nu 's nachts ingeperkt, de herder slaapt in de tent ernaast. Een ezel patrouilleert om de omheining en kan een wolf met een paar hoefslagen afschrikken. Een roedel wolven kan met een paar schoten in de lucht worden verjaagd.

Welke criteria?

Bij een discussie vraag ik in de kring of het waar is wat de Duitse handelaren zeggen, namelijk dat de Franse lammeren zo veel beter zijn. "Natuurlijk is de kwaliteit van Franse lammeren beter", zeggen de jonge herders lachend, "ze zijn de hele zomer buiten, grazen de goede Provençaalse kruiden en drinken rode wijn". Het verschil moet dan de rode wijn zijn, opper ik met een lach, wij hebben alleen appelwijn van de Zwabische boomgaarden. Verder zijn mijn lammeren ook de hele zomer buiten en eten ze de goede kruiden van de je-neverbes... Toch krijg ik voor hen een lagere prijs, omdat ze niet zwaar ge-

De laatste etappe van de schapentrek in Digne, de hoofdstad van het departement Alpes de Haute Provence.

noeg zijn. In ieder geval weet ik zeker dat ik met een ooi van 40 of 45 kilo nooit zes maanden oude lammeren van 42 kilo krijg. Bij 42 kilo wisselen ze al hun tanden en de vrachtwagen van de handelaren zou dan nooit meer mijn erf op rijden. Misschien kunnen de Duitse handelaren ons uitnodigen voor een studiereis om ons te laten zien waar zulke lammeren vandaan komen en onder welke omstandigheden ze opgroeien. Ik kan me nauwelijks voorstellen dat zulke lammeren geschikt zijn om een schapentrek uit te voeren. In Frankrijk heb ik gezien dat op goede grond graan en maïs wordt verbouwd en dat op middelmatige

gronden koeien worden geweid, terwijl de rest voor de schapen is. En zo is het overal. Met tranen in de ogen neem ik afscheid van mijn vrienden in de Provence en van een landschap met een onvergetelijke charme. Ik had kunnen blijven, maar ik had mijn treinkaartje retour gekocht en mijn gezin en de schapen wachten thuis op me. Ik heb gemeenschap beleefd, ik was een van hen. En er waren momenten alsof dat altijd al zo was. Ik heb beleefd hoe weinig nodig is om te leven en hoe onbelangrijk de buitenkant is. Dank jullie wel!

Ruth Häckh

Onze economie leeft van relaties

In Longo maï werken we anders dan de meeste mensen. Hannes Reiser, die Longo maï mede heeft opgericht, vertelt hoe deze vorm van gemeenschappelijke economie functioneert en welke verbindingen er liggen met de maatschappij om ons heen. Katharina Morawietz is de interviewer. Zij leeft sinds twee jaar in Longo maï.

Is Longo maï een alternatief voor de op winst en groei georiënteerde maatschappij?

In de loop der jaren zijn er interessante initiatieven in Longo maï ontstaan. Maar we zijn en blijven een speciaal geval. De mensen die naar ons toe komen, zoeken naar andere levensvormen. Bij ons hebben arbeid en goederen geen vastgelegde waarde of prijs. We kunnen zelfs niet praten over een gelijkwaardige uitwisseling. Iedereen geeft wat hij of zij kan en neemt wat hij of zij nodig heeft. Dat lijkt een beetje op de prekapitalistische economie op basis van betrekkingen en niet op basis van de waarde van de producten. Sinds de 19de eeuw denken veel utopisten na over de omgang met de technische "vooruitgang" en de ontworteling van de mensen. Maar er bestaan weinig praktische voorbeelden die zo lang standhielden als Longo maï. Wij vinden het belangrijk in deze tijd andere ideeën in praktijk te brengen, want de macro-economie staat op zwakke poten. De financi-

ële crisis van 2008 is nog lang niet voorbij. Te vaak wordt genegeerd dat de arbeidsmarkt onmenselijk geworden is, dat de strijd om grondstoffen mensen de hongerdood in jaagt en oorlog veroorzaakt, dat water, grond en lucht toenemend vervuilen en dat de biologische diversiteit in groot gevaar is.

In deze maatschappij kan nauwelijks nog iemand omgaan met begrippen als gemeenschappelijke gronden of gemeenschappelijk gebruik van infrastructuur. In Longo maï is alles waarvan we leven gemeenschappelijk bezit, de grond, de huizen, de auto's, machines, gereedschappen... En we hoeden de met uitsterven bedreigde kennis over het samenleven in een groep, leren er elke dag weer dingen bij en proberen dat aan andere mensen door te geven. Dat is enorm belangrijk voor een eventuele postkapitalistische maatschappij.

Welke economische prioriteiten bestaan in Longo maï?

De basis voor alle coöperaties is

Inzamelen van stobalen op de coöperatie Le Pigeonnier in Limans in de Provence

een zo groot mogelijke zelfverzorging voor alle bewoners. Ze richt zich naar de behoefte van de groep en geeft de groep een stuk onafhankelijkheid. In die zin volgen we niet de logica van de markteconomie, waar een mens als arbeidskracht afhankelijk is van een loon en zonder arbeidsplaats buiten de maatschappij komt te staan. Zelfverzorging betekent trouwens wel een hoop werk en is vaak niet zo romantisch als veel mensen denken. Maar we merken dat degenen die de laatste jaren nieuw in Longo maï zijn gekomen, zich enthousiast werpen op de zelfverzorging in de coöperaties en er

verantwoording samen te dragen voor het beheer van het budget voor tien coöperaties en ongeveer tweehonderd mensen?

Het budget van een coöperatie heeft drie inkomstenbronnen: de verkoop van producten, subsidies en giften voor de politieke activiteiten, de ontvangst van jongeren, de landbouw in randgebieden en de opbouw van lokale infrastructuur. De giften worden hoofdzakelijk in Zwitserland bijeengebracht, maar ook in Nederland en Duitsland. Longo maï is zo opgebouwd dat alle betrokkenen altijd kunnen meepraten. In elke coöperatie wordt er, afgezien van de gewone

Samen werken...

veel energie insteken. Onze collectieve economie biedt het voordeel dat we naar behoefte met veel of met weinig mensen bezig zijn in de tuin, in de spinnerij of bij het houthakken. De ene helpt de andere en aan het eind komt alles in dezelfde pot. Het overschot van de landbouwproductie en de producten die door handwerk ontstaan, worden direct afgezet. Een belangrijk punt daarbij is de wil de producten van A tot Z te volgen en de tussenhandel uit te schakelen. Daarin ligt veel potentieel, zoals bij de wol. In bijna alle boerderijen houden we schapen, we scheren ze en verwerken de wol tot truien, dekens, sokken. Zo hoeven we de grondstof niet voor een spotprijs van de hand te doen, maar kunnen we het eindproduct voor een goede prijs verkopen. Op onze coöperaties scheppen we structuren die andere producenten ook kunnen gebruiken. Zo verwerken meerdere tuiniers hun groente en fruit in de inmaakkeuken op de Mas de Granier. Ook de nieuwe slachtruimte op Hof Ulenkrug staat open voor andere boeren uit de streek.

Waar komen de inkomsten vandaan en lukt het in Longo maï de

wekelijkse afspraken voor de uitgaven, een jaarlijkse planning gemaakt door de bewoners. Twee keer per jaar vindt er een intercoöperatieve bijeenkomst plaats waar mensen uit alle coöperaties aan deelnemen. Hier wordt gesproken over alle grote investeringen, over de eventuele moeilijkheden in een coöperatie, over de steun aan andere groepen die een eigen project willen opzetten, over politieke acties... En hier worden ook beslissingen genomen die, zolang iedereen het daarmee eens is, ook voor iedereen gelden. De economische structuur is voor iedereen een open boek. Iedereen ziet wat de ander uitgeeft, er bestaat dus een soort sociale controle net als in een gezin. Men spreekt met elkaar en ziet elkaar elke dag. Daarbij komt nog dat dankzij de gemeenschappelijke infrastructuur en het samenleven de financiële behoeften van de mensen in Longo maï gering zijn. Zo iets als "frust-shopping" zien we bijvoorbeeld ook niet zo vaak.

Deze manier van functioneren neemt veel tijd in beslag...

Natuurlijk. Zelfbestuur is gebaseerd op uitwisseling en communicatie. In onze maatschappij nemen de amb-

Leren lassen in de werkplaats metaalbouw in de coöperatie Grange neuve.

tenaren en de banken deze rol over. Vergelijk je het percentage mensen dat in de productie werkt met dat in de tertiaire sector, dan is de laatste gigantisch. Kijk toch eens naar al die kantoren in de stad. Wij zitten 's avonds rond de tafel en praten, daar ontstaan de beste ideeën en dat ook nog in een gezellige sfeer.

Staat deze organisatievorm en werkwijze ergens opgeschreven?

Nee, het is in de loop der jaren gewoon zo gegroeid en nergens schriftelijk vastgelegd. Het is een mondelinge overeenkomst die ook nog door kan groeien. Ik denk, dat onze mondelinge cultuur zelfs een van de redenen is dat Longo maï nog bestaat. Longo maï heeft een overzichtelijke grootte, we kennen elkaar en iedereen is actief verbonden met een groep mensen in een coöperatie. Daaruit resulteert een zeker grondvertrouwen.

Welke rol spelen de giften in het economische systeem van Longo maï?

Ze stellen ons in staat veel projecten te realiseren die anders niet mogelijk zouden zijn. De inkomsten uit landbouw en handwerk zijn hiervoor te laag. En ik vind het belangrijk steun te zoeken voor deze projecten zolang we ons inzetten voor de realisatie van alternatieven op de bestaande groei-economie, die gebaseerd is op uitbuiting van mens en natuur.

Kan Longo maï zonder giften bestaan?

Natuurlijk kunnen de coöperaties zonder giften overleven. De consequentie daarvan is, dat we ons op onszelf zouden moeten concentreren, geen nieuwe mensen meer opnemen en de activiteiten van iedereen naar economische maatstaven moeten meten. Maar we willen geen commune zijn die "af" is, waar men zo voor zichzelf leeft. Longo maï is een beweging, we werken aan maatschappelijke verandering, we doen dingen die tegen de huidige stroom ingaan, we zijn solidair met mensen die zonder middelen aan de rand van de maatschappij staan en toch actief naar alternatieven blijven zoeken. De giften helpen ons in beweging te blijven.

Overigens horen de mensen die ons steunen tot het geheel van ons project en staan daar in mijn ogen niet buiten. Ze dragen ideeën naar Longo maï en wij dragen praktische ideeën naar de maatschappij. We werken aan de vitalisering van randgebieden waar anders alleen het toerisme zou zegevieren. We ontwikkelen zinvolle arbeidsvormen voor jonge mensen die geen plaats in deze maatschappij vinden. De giften stellen ons ook in staat politiek actief te zijn. Een voorbeeld: als een akker met genetisch gemodificeerde maïs dreigt onze verschillende maïssoorten te besmetten, zijn we in staat het af te maaien. Maar we doen dat niet in het geheim. We thematiseren het probleem, mobiliseren vrienden en onbekenden, lichten de pers in. Daarna collecteren we voor het proces, dat we natuurlijk liever willen winnen dan verliezen. We kunnen acties voeren die de mensen aanspreken en we integreren. In dit opzicht is Longo maï een groot kunstwerk dat uit talrijke politieke meningen en actie-ideeën bestaat.

In Longo maï krijgt niemand een loon, de inkomsten gaan in een pot. Wat motiveert de mensen hier te werken?

We hebben nooit een loon betaald aan mensen die in Longo maï leven, ook niet als beloning of stimulans voor een bijzondere inzet. Loonarbeid is eigenlijk een moderne uitvinding. Vroeger bestond alleen voor enkele beroepstakken deze manier van beloning, bijvoorbeeld voor de soldaten. Nu wordt vrijwel overal werkkracht met loon vergoed. Veel mensen doen werk dat niets met hun eigenlijke leven te maken heeft en het maakt ook niet uit of zij het doen of een ander. Van deze anonimisering van het werk zijn wij een bewuste tegenpool. De relatie tot de activiteiten is reëel. Het resultaat van het werk verdwijnt niet ergens in de maatschappij. Bij ons kun je een koolplant poten, oppassen dat ze goed groeit, oogsten en er dan iets lekkers mee koken zodat de mensen met wie je samenleeft ervan kunnen genieten. Dat is het tegendeel van vervreemde arbeid.

Sinds 40 jaar zien we dat de mensen in Longo maï hun bezigheden zelf kiezen, daarin ideeën ontwikkelen en er veel energie in steken. De zekerheid van het economische bestaan die iedereen heeft, staat onafhankelijk van de geleverde prestaties. Maar iedereen ziet in dat we die levensbasis zelf moeten scheppen en dat iedereen daar zijn bijdrage aan moet leveren, op welke manier dan ook en met welke kracht dan ook. Het werk is in een groep trouwens vaak leuk en afwisselend. En we willen toch de wereld veranderen en aan alternatieven werken. Daarvoor is geen moeite te veel.

Dit interview staat in de catalogus van de tentoonstelling "Die Utopie der Widerspenstigen - 40 Jahre Longo maï". De tentoonstelling wordt op 19 oktober in Bazel geopend en is daar tot 2 november te zien. Daarna komen de andere grote steden in Zwitserland aan de beurt, zoals Genève, Zürich, Bern, Lausanne en Delémont. In 2014 en 2015 staan Frankrijk, Duitsland en Oostenrijk op het programma. De tentoonstelling en de catalogus zijn in het Duits en het Frans uitgevoerd.

Op de Open Dag was er veel belangstelling voor de verbouw van oude graansoorten. Bij de tarweoogst met de sikkel legt Jacques uit welke verschillen er tussen de tarwerassen bestaan en welke eigenschappen elk ras heeft.

Provençaalse feestelijkheden

De twee zomermaanden juli en augustus waren op de boerderijen Le Pigeonnier en Grange neuve in de gemeente Limans bij Forcalquier gevuld met feestelijkheden rond de veertigste verjaardag van Longo maï. Zoals beloofd, hebben we er geen plechtig jubileum van gemaakt. De vele activiteiten, opvoeringen, discussies en feesten voltrokken zich in sfeer van permanente uitwisseling: tussen verleden, heden en toekomst, tussen ons, onze kinderen en kleinkinderen en tussen vrienden, bekenden en onbekenden. De kinderen kwamen met hun vrienden, maar ook andere jonge mensen met wie wij bevriend zijn en die zelf gemeenschappelijke projecten met onze steun hebben opgezet. Oude vrienden uit de streek, die ons door dik en dun begeleiden sinds de eerste jaren, vertelden met een lachje met welke van onze "jeugd-zonden" ze het niet altijd eens waren geweest. Ook van over de grenzen

kwamen vele oude vrienden om ons ter gelegenheid van dit jubileum maar weer eens te bezoeken. Rajko en Barbara bakten de hele week aan de lopende band verse pizza's in de zelfgebouwde pizzawagen met bakoven.

Tussen hemel en aarde

Het begin van de feestelijkheden op zaterdag 27 juli verliep perfect, want de jonge talenten van het Cabaret Circassien vlogen steeds hoger aan de trapeze en vanaf de wip en hadden met hun grappige ideeën de lachers op hun hand. Toen daarna de muzikanten van de Berlijnse groep Grine Kuzine het heft in handen namen, bleef op de dansvloer tot in de vroege ochtend geen plaatsje leeg. De maandag daarop was als Open Dag aangekondigd. Meer dan honderd mensen kwamen voor de rondgang over onze heuvel en hielpen mee met het oogsten en dorsen van oude graansoorten met sikkel en dorsvlegel. 's Avonds werden films

van en over Longo maï uit de mottenballen gehaald.

De daaropvolgende dagen vond nog een filmavond plaats over de situatie in Tunesië en voerden vrienden een theaterstuk op. Vrijdag werd het opeens weer heel vol in Grange neuve. Verrassend veel mensen vulden het amfitheater achter de boerderij om van zes uur 's avonds tot middernacht deel te nemen aan het debat over de politieke geschiedenis van Longo maï. Dit debat werd door de vrije radiozender Zinzine live uitgezonden.

De feestdagen werden bekroond met het feest op zaterdag 3 augustus met de muziekgroepen Comedia Mundi van Longo maï, Ioannes Trio uit Forcalquier en de wilde kerels van Poux Tschak. De avond, nacht en morgen werden gevuld met zigeunermelodien, chansons, liederen van overal en uit alle tijden, grenzenloze swing...

Elke Furet

Met het vlot tegen de stroom op

Hof Ulenkrug

Kennst du das Land, wo die Kanonen blühen?

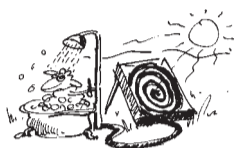
Met een spontaan samengekomen groep bezoekers en bewoners van Hof Ulenkrug peddelden we op ons zelfgebouwde vlot op 8 mei 2013 de Trebel af en de Peene op tot de haven van de voormalige districtsstad Demmin in Mecklenburg-Vorpommern. Daar begeleidde ons een politieboot tot we aan de kade aanlegden. Ons doel was echter de tegenoverliggende kade, waar honderden mensen waren gekomen om te protesteren tegen de neona-

zi's die sinds jaren de bevrijdingsdag in Demmin misbruiken voor hun propaganda.

Met het spandoek "Fascisme is geen mening maar een misdaad", een antimilitaristische theaterscène en enkele liederen ondersteunden we vanaf het vlot de antifascistische manifestatie. Het in de titel genoemde lied van Erich Kästner uit 1928 was deel van het programma. De tekst is helaas nog altijd hoogst actueel!

Ieke Dekker

Hof Stopar Rondomslag

Het boerderijfeest van Hof Stopar vond plaats op 1 juni. Na weken regen brak 's middags toch nog de zon door. De boerderij werd overstroomd met honderden bezoekers, een zwarte ooievaar draaide rondjes boven onze hoofden. Het koor Klika uit Eisenkappel zong, talrijke nieuwsgierigen werden rondgeleid, mensen van de groep Wieserhoisl kookten voor ons en we dansten op de muziek van de band Roy en DJ Luis tot diep in de nacht bij 3° C, dat alles in opperbeste stemming.

Zonne-energie

Tweeëntwintig jaar geleden hebben we 12 m² thermische zonnepa-

nelen op het dak van onze veranda gelegd. In die tijd hadden we met enkele mensen samen een groep opgericht voor de zelfbouw van zonnepanelen. Zeventien boerderijen en eengezinswoningen konden zo voordelig hun warm water uit zonne-energie krijgen. In de loop der jaren verbeterde de groep het model van de installatie. Met hulp van hun voorzitter Herbert Urabl hebben we nu onze oude installatie vervangen door zonnepanelen die 20% efficiënter zijn. Tegelijkertijd repareerden we het bouwvallige dak van de veranda. De oude installatie is nog te gebruiken en zal ergens anders worden ingezet.

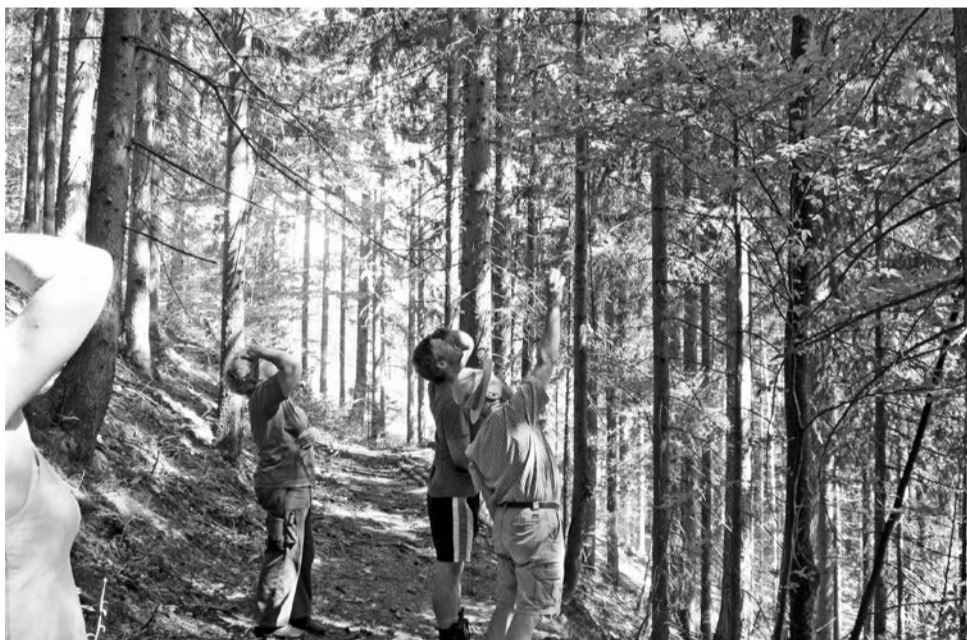
Rondgang bij het boerderijfeest op 1 juni 2013.

Houtvesting

Bij Hof Stopar horen 11 ha bos waar we tot voor kort weinig aandacht aan besteedden. We haalden er ons stookhout en wat bouwhout voor eigen gebruik uit, maar door de jaren heen ontbrak het ons aan een vakkundig oog voor het bos. Na een grote storm met veel schade haalden we onze vriend Gerd Rössler erbij, een gepensioneerde houtvester. Hij toonde ons de zwakke plekken in het bestand en gaf ons adviezen over de exploitatie van het bos. Het bos bestaat overwegend uit dennen, veel bomen staan te dicht op elkaar, op enkele plaatsen verhindert de dunne humuslaag een goede groei en zijn de bomen ziek. Afgelopen winter begonnen we met de aanleg van een bredere bosweg aan de rand van onze grote hooiweide. We verkoch-

ten drie vrachtwagenladingen hout aan de plaatselijke zagerijen, die na de afgelopen lange winter met zes meter sneeuw zonder voorraad zaten. Door de goede prijs konden we de bouw van de bosweg financieren. Bij deze actie viel ook genoeg stookhout af om onszelf het komende jaar te bedruipen. De omgehakte bomen hadden bovendien zoveel takken, dat we de hakselmachine van een bevriende boer leenden om 100 m³ vers houthaksel te produceren dat we aan Eisenkappel verkochten voor de gemeentelijke verwarmingsketel. In de komende jaren zullen we de aangrenzende bospercelen zo exploiteren dat het bos de kans krijgt zich te herstellen tot het oorspronkelijke gemengde bos met beuken, ahorns, dennen en lariksen.

Heike Schiebeck

Gerd Rössler (rechts) merkt met ons de bomen die er uit moeten.

Colofon

Het Nieuws uit Longo mai verschijnt drie keer per jaar

Hoofdredactie: Babette Stipp

Productie: Michael Rössler, Ieke Dekker

Druk: Kunsthausverlag Boddin

Contactadres:

Stichting Pro Longo mai

Polanenstraat 79

1013 VS Amsterdam

Tel. 06 28 45 17 62

ING Bank 314983

info@longomai.nl - www.longomai.nl

Le Montois, CH-2863 Undervelier
Tel. 0041 32 42 65 971

Grange neuve, F-04300 Limans
Tel. 0033 492 73 05 98

Hof Ulenkrug, Stubbendorf 68
D-17159 Dargun
Tel. 0049 39959 23881

Hof Stopar, Lobnik 16
A-9135 Eisenkappel
Tel. 0043 4238 8705

De zangvogels strijken neer

We willen u hartelijk uitnodigen een stukje met de zangvogels mee te vliegen. In deze herfst trekken ze naar het zuiden en enkelen willen naar aanleiding van 40 jaar Longo mai een moment neerstrijken in Basel. Alle zangliefhebbers zijn welkom van 25 tot 27 oktober in Basel om met de zangers van de Duitse koren "Kommunechor" en de "Nachtigallen" en het Provençaalse "Choeur de chenaies" meerstemmige liederen en canons uit de hele wereld te oefenen. Met een uitvoering zullen we de derde week van de Longo mai tentoonstelling inluiden. Meer informatie en aanmelding bij de Stichting Pro Longo mai in Amsterdam.